

Huszonegyedszer is hajnal akart lenni Szatmárnémetiben...

2012. november 9-11-én tartották meg Szatmárnémetiben a XXI. „Hajnal akar lenni...” Kárpát-medencei népdaléneklési versenyt. Az előző évekhez hasonlóan színvonalas, értékes programnak lehetett részese a 33 versenyző, a közönség, az öttagú zsűri egyaránt: Lőrincz Szilveszter zenetanár (Nagykároly), Higyed Gyöngyi a Református Líceum énektanára (Szatmárnémeti) Dr. Gerzanics Magdolna, Berta Alexandra, Birinyi József (Budapest).

A kétfordulós verseny elődöntőjére és középdöntőjére egy napon került sor, így az énekesek közül 16-n délelőtt és délután is megmérették magukat. Zsűritagként örömmel hallgattam a sok tehetséges fiatal és az idősebb generáció lelkes tagjait, akik mindennapjaikban helyet adtak a magyar népdaloknak, népzenenek, és ahogy a zsűri elnöke Birinyi József fogalmazott: „némelyikük már akadémiai szinten úzi a mesterséget”. Elszántan, őszinte hittel teszik mindezt, felkészítő tanáraik odaadó szakmai irányításával. Lehet valami varázserő népdalainkban, ami a fiatalokat és időseket egyaránt rabul ejti – erről tanúskodott ez a találkozó is. Sokszor kapjuk a kérdést: „Miért jó népdalt énekelni?” A válaszban szinte mindig benne van hagyományaink éltetésének, és továbbadásának fontossága. Emellett azonban meghatározó a lelki feltöltődés és az önkifejezés is.

A résztvevők közül mindenkinek kellett egy balladával is készülni. Ezt a meglehetősen intim, bensőséges műfajt nem könnyű színpadi produkcióvá tenni. Nehéz feladat ez, aminek a versenyzők közül sokan eleget tettek. Kiemelném a Nyisztor Ilona szárnyai alatt nevelődött pusztinai lánykákat, akik fiatal koruk ellenére nagyon ízesen, stílusosan énekelték az archaikus dallamokat. Természetesen ebben a korban, a balladákban és keservesekben megszólaló történetek és érzések teljes átéléséről még nem beszélhetünk, de az a fegyelmesség, tiszta, sallangmentes ének, a nemes egyszerűség magával ragadóvá tette ezeket a produkciókat is. A Moldvából jött énekesek mindannyian saját népviseletüket felöltve, a teljes korollót átfogva álltak színpadra. A vasárnapi gálaműsor keretén belül tanárukkal együtt színpadra állva énekeltek, amely így a nagyszerű hangzás mellett gyönyörű látványt is nyújtott.

A verseny győztese Tóth Dorottya, temesvári 12. osztályos középiskolás, aki a zsűritől maximális pontszámot kapott. Dorottyát a versenyre Fábri-Ivánovics Tünde – korábbi Hajnal akar lenni népdalverseny győztes - készítette fel, aki több tehetséges tanítványával érkezett Szatmárnémetibe. Dorottya egy gyimesi népdalcsoportot és Fehér László-balladát énekelt. Erőteljes, tiszta énekhangja, stílusos előadásmódja érdemessé tette az 1. helyezésre. Dorottya elmondta, hogy komoly tervei vannak a népdalénekléssel, hiszen a tanév végén a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Népzene Tanszékére fog felvételizni. Szurkolunk neki, hogy felsőfokon tanulhassa a népdaléneklést! Dorottya kiemelkedő teljesítményét – a zsűri egyöntetű elismerő véleményét megerősítve – versenytársai is elismerték, mert szavazataik alapján az énekesek különdíját is megkapta.

A második helyezést egy debreceni egyetemista, Tímár Levente érte el. A népdalok, az éneklés szeretetét nagymamájától, az érmihályfalvi Csűri Katalintól, korábbi többszörös HAL győztestől örökölte és kapta. Ahogy elmondta ő a tanára és a példaképe is. A „Szép fehér pekulár” kezdetű archaikus tetraton ballada éneklése közben a teremben teljes csendet tudott teremteni, a hallgatóság a megénekelte történet részesévé vált. Nagyon jól megérezte a balladaéneklés mikéntjét, ő maga is benne élt abban, amit énekelte. A középdöntőben kalotaszegi szerelmes dalokat hallhattunk tőle stílusosan, a díszítések aprólékos kidolgozottságával.

A 3. díj két versenyző között oszlott meg: Juhász Eszter (Kiskunmajsa) és Girhiny Sára (Nyíregyháza) kapták. Mindketten néptáncosok, akik a népdaléneklést is magas szinten űzik. Gyakran hallani azt a hibát, hogy a táncdallamok vokális elhangzásakor nem megfelelő a tempóválasztás, a ritmizálás. Ők ezt kiválóan megoldották. A jól megválasztott tempók, a dallamok belső lüktetésének megléte mind arról tanúskodott, hogy jól tudják, egy táncdallamot hogyan kell énekelni úgy, hogy arra táncolni is lehessen.

Kiemelném még a mezőtúri Bíró Lászlót, aki a verseny egyetlen hangszeres szólistája volt. Citerával kísérte énekét. Nehéz feladat ez, hiszen meg kell találni azt az egyensúlyt, amelyben az ének és a hangszerjáték is megfelelően tud érvényesülni. Laci nagyon jól megvalósította ezt az egyensúlyt, a verseny 5. helyezette lett és a közönség különdíját is megkapta.

A szombat esti táncházban az énekesek, kísérők, felkészítőik és a szatmárnémeti táncosok, a házigazdák együtt rophatták a kalotaszegi, szatmári, moldvai táncokat.

A Hajnal akar lenni népdaléneklési verseny egyben a KÓTA népzenei minősítője is. A jelentkezők kérhették minősítésüket a XVII. KÓTA minősítési ciklusban. Így a zsűri 6 Aranypáva díjat, 6 Arany, és 4 Ezüstminősítést adott a bemutatkozóknak.

A versenyt záró ünnepi gálaműsorra, amely a győztesek énekét vonultatta fel, vasárnap délelőtt került sor a Szatmárnémeti Filharmónia szecessziós, csodálatos akusztikájú épületében, ahol a versenyzők közül többen újabb színvonalas produkciókkal álltak elő, már tét nélkül, felszabadultabban. Birinyi József beszélgetett a gálaműsor közönsége előtt az énekesekkel, felkészítőikkel. A zsűri elnöke sok zeneszerszámot életre keltő hangszerbemutató programmal vezette át a díjazott énekesek bemutatkozását. Végül, a kétnapos rendezvény zárásaként Fejér Kálmán, a Hajnal akar lenni Kárpát-medencei Népdalverseny szakmai kezdeményezője, szatmárnémeti zenetanár, népzene gyűjtő, ének szakfelügyelő vezényletével közös énekléssel felcsendült a verseny címadó szatmári népdala: „Hajnal akar lenni, kezd már megvirradni...”

A 21. éve, minden évben megrendezésre kerülő népdalünnep sokakat indított, emelt fel meghatározóvá váló népdalénekesek közül. Külön öröm, hogy a korábbi HAL győztesek (Bárdosi Ildikó, Csúri Katalin, Fábri-Ivánovics Tünde, Nyisztor Ilona,) tehetséges tanítványokat hoztak a versenyre Szatmárnémetibe.

Az Emberi Erőforrás Minisztériuma, a KÓTA és a Tradíció Alapítvány jóvoltából a 21. Hajnal akar lenni Kárpát-medencei Népdalverseny győztesei jutalmazottként, térítésmentesen vehetnek részt, gyarapíthatják tudásukat 2013. augusztus 4-11. között Örkény városban, a XXVIII. Csutorás Nemzetközi Népzenei és Néptánc Táborban.

Berta Alexandra

Végeredmény:

**A XXI. Hajnal akar lenni Kárpát-medencei Népdaléneklési Verseny döntőjének
helyezettjei, a KÓTA Országos Népzenei Minősítésének végeredménye
Szatmárnémeti, 2012. 11. 11.**

ARANYPÁVA KÓTA minősítést kapott:

1. Tóth Dorottya Temesvár 100 (Felkészítő: Fábri-Ivánovics Tünde)
Az énekesek különdíját is Tóth Dorottya nyerte.
2. Tímár Levente Debrecen 99 (Felkészítő: Csúri Katalin)
3. Juhász Eszter Kiskunmajsa 98 (Felkészítő: Fábri-Ivánovics Tünde)
4. Girhiny Sára Nyíregyháza 98 (Nyírség Táncegyüttes)
5. Bíró László Mezőtúr 97
A közönség különdíját is megkapta.
6. Tóth László Pálháza 97

ARANY KÓTA minősítést kapott:

7. Orbán Fanni Hajdúböszörmény 96 (Felkészítő: Bárdosi Ildikó)
8. Gubinecz Ákos Noha 95 (Felkészítő: Ifj. Horváth Károly)
9. Debreceni Gréta Hajdúböszörmény 94 (Felkészítő: Bárdosi Ildikó, Molnár Miklós)
10. Turi Hanga Kecskemét 94 (Felkészítő: Fábri-Ivánovics Tünde)
11. Hegedüs Zsófia Zsombó 93 (Felkészítő: Fábri-Ivánovics Tünde)
12. Orbán Virág Hajdúböszörmény 93 (Felkészítő: Bárdosi Ildikó)

EZÜST KÓTA minősítést kapott:

13. Timár Katalin Pusztina 91 (Felkészítő: Nyisztor Ilona)
14. Bacsa Orsolya Zsombó 90 (Felkészítő: Fábri-Ivánovics Tünde)
(nem kért minősítést)
15. Maties Mihaela Pusztina 89 (Felkészítő: Nyisztor Ilona)
16. Labus Lili Szentendre 88